

Informasjonsteknologi og medieproduksjon

Referat rådsmøte nr.5/2023

Faglig råd for informasjonsteknologi og medieproduksjon

Dato: 20.10.2023

Tid: 08.15 – 12.00

Sted: Thon Hotell Bergen

Deltakerliste

Arb.g.	Henning Starholm (vara)	NHO Abelia
Arb.g.	Hilde Bjerga Rosland	KS
Arb.t.	Christian Danielsen	LO (Fagforbundet)
Arb.t.	Anne Cappelen Grandt	LO (Fellesforbundet)
Arb.t.	May Thingelstad	YS (Parat Media)
Arb.t.	Asghar Ali (leder)	LO (EI- og IT forbundet)
Lærerorg.	Alf Morten Salater-Daljord	Utdanningsforbundet
Lærerorg	Ove Aalo	Utdanningsforbundet
Skoleeier	Bent Øystein Halden	KS
Skoleeier	Camilla Sandum	KS
Elevorg.	Nikolai Sogn	Elevorganisasjonen

Dagsorden

62-2023 Godkjenning av innkalling og dagsorden

63-2023 Oppfølging av fylkesbesøk Vestland

64-2023 Grønn omstilling i IT- og mediebransjen

65 -2023 Oppnevning FRIM og supplering av arbeidsutvalget

66-2023 Tidspunkt for rådsmøte 01/2024

67-2023 Bestilling til faglige råd – utfordringer ved små lærefag i tilbudsstrukturen

68-2023 Prioritering læremidler innenfor smale fagområder 2024 – bestilling til faglige råd

69-2023 Eventuelt

62-
2023

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak: FRIM godkjente innkalling og dagsorden.

63-
2023

Oppfølging av fylkesbesøk

Dialogen med fylkeskommunen, lærebedrifter og skolene under fylkesbesøket legger grunnlaget for å videreutvikle kvaliteten i IM-utdanningsprogrammet. Sammen med statistikk, forskning og øvrige erfaringer, inngår fylkesbesøket i FRIM sitt kunnskapsgrunnlag om IM-utdanningsprogrammet. Siden høsten 2020 har FRIM jevnlig vurdert om ulike forhold med betydning for kvaliteten på opplæring i skole og bedrift. Eksempler på temaer er om læreplanene er godt tilpasset behovet, skolene sin tilgang lærerkompetanse, utstyrssituasjonen og rekruttering av læreplasser

Spørsmål til diskusjon:

- Hva er deres vurdering av synspunktene, bekymringer og/eller andre tilbakemeldinger dere har fått fra lærebedriftene, skolen og fylkeskommunen?
- Hvordan bør FRIM arbeide videre med å følge opp erfaringene og/eller er det forhold dere bør adressere på kort eller lengre sikt?

Under behandling av saken deltar avdelingsleder på Sandsli vgs Lise Merete Lien. Lise Merete deltar også på møtet på Amalie Skram vgs torsdag ettermiddag.

Referat

- Skolene lykkes i varierende grad i vg1 med tverrfaglig opplæring i medie- og IT-fagene. Gjensidig relevans mellom fagene var begrunnelsen for at IT- og mediefagene ble lagt i samme utdanningsprogram. Det må følges med på i det videre arbeidet.
- Møte med IT-bedriften Iver var positivt. Den viktige rollen lærlingene og fagarbeiderne har i bedriften viser at kompetansen i læreplanene er relevant.
- Det er interesse for IT-utviklerfaget i bransjen, og det må arbeides systematisk med rekruttering av lærebedrifter.
- Lærerkompetanse en utfordring. Fylkeskommunen og skolene benytter seg i liten grad av yrkesfag 2-ordning.

Oppfølgingspunkt:

- En forklaring på manglende tverrfaglig opplæring i vg1 kan være at skolene fortsatt tilpasser seg nytt læreplanverk. Det er uansett viktig å følge med på dette videre i oppfølgingen av utdanningsprogrammet. Det kan være et relevant tema å ha med seg i arbeidet med utviklingsredegjørelsene

Vedtak: FRIM vedtok oppfølgingspunkter. Erfaringene fra fylkesbesøket følges opp i videre rådsarbeidet der det er aktuelt.

64-
2023

Grønn omstilling i IT- og mediebransjen

Som det trekkes frem i Fullføringsreformen er det utfordrende for utdanningssystemet, og spesielt for fag- og yrkesopplæringen, å holde tritt med et arbeidsliv og samfunn i stadig endring. Liedutvalget understreker at endringer i tilbudsstrukturen bør skje fortløpende for at fag- og yrkesopplæringen skal være dynamisk og reflektere arbeidslivets behov. Utviklingsredegjørelsene er et viktig verktøy for å kunne imøtekomme intensjonene om dynamiske læreplaner og tilbudsstruktur i fag- og yrkesopplæringen.

I rådmøte 4/2023 ble det vedtatt å arbeide med utviklingsredegjørelsene innenfor rammene av rådsmøtene. I forbindelse med fylkesbesøket starter arbeidet med å vurdere spørsmålene tilknyttet grønn omstilling.

I 20.oktober rådsmøtet besvarer vi de vedlagte spørsmålene om **grønn omstilling i IT- og mediebransjen**.

Videre prosess

Tema	Når
Grønn omstilling	Rådmøte 20.oktober
Teknologisk utvikling	Rådmøte 28.november
Grønn og digital tvillingomstilling	Rådmøte januar/februar

Øvrige tema behandles frem mot 31.mai.

65-
2023

Supplering av arbeidsutvalget

De faglige rådene skal bestå av en leder, en nestleder og et tredje arbeidsutvalgmedlem (AU). Per i dag består arbeidsutvalget av Asghar Ali (leder) og Christian Daniel (tredje medlem). Nestleder Leif-Tore Martinsen gikk ut av rådet i februar. I sist rådmøte ble det vedtatt var av ny nestleder skal gjøres i forbindelse med rådsmøtet i september.

Vedtak: FRIM vedtok ny representant i AU. Christian Danielsen ble oppnevnt som ny nestleder. FRIM vedtok Camilla Sandum (KS) som nytt medlem i AU.

66-
2023

Tidspunkt for rådmøte 1/2024

Udir ønsker at første rådmøte (digitalt) i 2024 gjennomføres i uke 5: Mandag 29. januar – fredag 2. februar. FRIM vedtar tidspunkt.

Vedtak: FRIM vedtok dato (1.februar) for første rådmøte i 2024.

67-
2023

Prioritering læremidler innenfor smale fagområder 2024 – bestilling til faglige råd

Hvert år blir det bevilget tilskudd til å utvikle læremidler til fag/fagområder som ikke har et markedsgrunnlag innenfor fire kategorier: smale fagområder, særskilt tilrettelagte læremidler, læremidler for minoritetsspråklige elever og parallellutgaver. Fag med færre enn 3000 elever i årskullet er ansett å ikke ha muligheter for tilstrekkelig inntjening ved kommersielt salg av læremidler.

FRIM har tidligere prioritert vg1 IM, vg2 IT og IT-lærefagene. Tidligere år er det bevilget tilskudd til læremidler i følgende fag:

2019 vg1 IT og medieproduksjon	Solum Bokvennen	2 950 545 kr
--------------------------------	-----------------	--------------

2020 Fellesskapende læremiddel i IKT og medieproduksjon VG2 og VG3	Solum Bokvennen	2 850 000
2022 Vg2 Informasjonsteknologi (ITK02-01), vg3 IT-driftsfaget (ITD03-01) og vg3 IT-utviklerfaget (IUV03-01)	LEARNLAB AS	3 175 000 kr

Bestilling til faglige råd

I arbeidet med utlysningen for 2024 ønsker direktoratet innspill fra de faglige rådene med utgangspunkt i den prioriteringen hvert faglig råd gjorde for utlysningen i 2023, og «ventelisten» for 2025 og 2026. Vg3-lærefagene skal ikke være med på prioriteringslisten.

I 2022 anbefalte FRIM at Udir skulle prioritere vg2 IT og vg3 IT-fagene. Vg2 IT-fag og lærefagene ble prioritert i 2022. Det er nå utviklet læremidler i disse programområdene.

De faglige rådene bes gå gjennom prioriteringene for sitt utdanningsprogram og vurdere:

- Er det noen fag/fagområder som bør tas ut eller legges til prioriteringslisten? (Minner om at vg3 opplæring i bedrift ikke skal med på prioriteringslisten). TIL FRIM: det er kun vg2 medieproduksjon, som i så fall er aktuelt å tilføye listen, men tidligere har dere ikke sett behovet for læremidler for akkurat dette programområdet.

De faglige rådene bes svare **innen 24. november 2023**

Referat

Vedtak: FRIM vedtok å ikke melde inn at fag til utlysning 2024

68-2023

Bestilling til faglige råd - utfordringer ved små fag i tilbudsstrukturen i videregående opplæring,

Kunnskapsdepartementet har gitt et felles oppdrag til HK-dir og Udir om å kartlegge utfordringer ved små fag i tilbudsstrukturen i videregående opplæring, som primært har voksne søkere, og vurdere muligheten for at noen av fagene kan organiseres som fagskoletilbud (oppdrag 2023-020).

Oppdraget er en del av oppfølgingen knyttet til Meld. St. 21 (2020–2021) Fullføringsreformen: *Regjeringen vil gå gjennom organiseringen og plasseringen av små lærefag i tilbudsstrukturen, og vurdere om enkelte små lærefag bør tilbys som fagskoleutdanning eller opplæring spesielt organisert for voksne.* I tillegg har Udir og HK-dir avklart med KD at kartleggingen skal inkludere små fag som ikke har overvekt av voksne søkere. Bakgrunn for oppdraget er at KD har behov for et bedre kunnskapsgrunnlag om de små fagene kan organiseres best mulig for å ivareta nødvendig kompetanse for arbeidslivet.

Utredningen skal gi et kunnskapsgrunnlag om årsakene til at mange lærefag er små. Det handler blant annet om det er særskilte årsaker til at flere fag primært har voksne søkere. Videre om årsaker til at noen fag har mange søkere, men få læreplasser, og om fagene fører fram til yrker det er behov for. I tillegg ønsker vi å undersøke om det er god nok rekruttering og opplæringstilbud i fag som av nasjonale hensyn ivaretar nødvendig kompetanse. Vi ønsker også å få mer kunnskap om det kan være framtidige utfordringer knyttet til dagens rammer og opplæringsstrukturer som bidrar til kompetansegap i enkelte fagområder og bransjer.

I oppdraget er Udir og HK-dir bedt om å kartlegge disse utfordringene, hva som kjennetegner søkerne, og om de som har fullført med et fag- eller svennebrev fortsetter i yrket. I tillegg bes vi om å vurdere om det kan være mer hensiktsmessig at noen fag organiseres som fagskoletilbud, og å foreslå modeller for hvordan det i så fall kan organiseres innenfor det formelle utdanningssystemet. Vi velger i tillegg å ta med små yrkesfag på vg3 i skole, (yrkeskompetansefag) for å få frem et bredere utfordringsbilde.

Til denne kartleggingen og vurderingen ønsker vi å involvere de faglige rådene i to omganger:

1. **Del 1:** Først får rådene nå en sak til behandling for å vurdere forholdet mellom arbeidslivets, bransjens og fagområdets behov for kompetanse og rekruttering til små lærefag og små vg3 yrkeskompetansefag som har særskilte utfordringer, og å beskrive disse. I denne omgang er det kun spørsmål knyttet til denne delen av oppdraget vi ønsker innspill på.
2. **Del 2:** Neste runde av kartleggingen vil handle om å vurdere organisering av opplæringstilbud og om noen fag bør organiseres som fagskoletilbud. Det vil også handle om å vurdere ulike utkast til modeller for hvordan dette kan organiseres innenfor det formelle utdanningssystemet. Denne bestillingen kommer trolig til rådene i januar/februar.

Begge bestillingene kan også sees i sammenheng med rådenes øvrige arbeid med ny utviklingsredegjørelse.

Se vedlagte saksdokumenter:

- Oppdragsbrev for oppdrag 2023-020
- Saksdokument med nærmere beskrivelse av oppdraget og bakgrunn for saken
- Vedlegg med oversikt over utvalg av små lærefag

Bestilling, del 1

Med utgangspunkt i fremstillingene i vedlagte saksdokument, og fagene som er trukket frem i statistikken for deres utdanningsprogram, ønsker vi innspill på følgende spørsmål:

1. Hva kan være årsakene til at små fag i deres utdanningsprogram er små? (f.eks. rekrutteringsbehov, små bransjer med begrenset rekrutteringsbehov, verdsetting av faget i arbeidslivet, opplæringsmodell, tilgang på læreplasser, ev. andre forhold?)
2. Er det noen av fagene som ikke matcher rekrutteringen og kompetansen man har behov for i lys av bransjen, arbeidslivet eller nasjonale behov og hensyn?
3. I de små fagene hvor en hovedvekt av søkerne er voksne: Hva kan være årsakene til det?
4. Kjenner dere til dokumentasjon (forskning, utredninger, rapporter el.) som kan opplyse spørsmålene/oppdraget?

Innspillene skal sendes til sanja.maksimovic@udir.no
Frist for tilbakemelding til Udir i saken er **24. november**.

Vedlegg 1, Bestilling og utfyllende informasjon
Vedlegg 2, Statistikk utvalg av fag

Referat

De nye mediefagene innholdsproduksjon og mediedesign er videreutviklet fra fotograffaget og mediegrafikerfaget. Fotograffaget og mediegrafikerfaget var relativt små lærefag når det kom til kontrakter. Årsaken var manglende verdsettelse av fagene i arbeidslivet. Videreutviklingen av fagene har ført til at innholdsproduksjonsfaget har større volum i kontrakter enn det gamle fotograffaget. Mediedesign er noe mindre enn det gamle mediegrafikerfaget. FRIM mener at hovedårsaken til at fagene ikke har flere kontrakter, i hovedsak handler om at bransjen gjør seg kjent med fagene. Mediebransjen går også gjennom en lavkonjunktur der det er rekrutteringsstopp.

Medieteknikk er et helt nytt fag med ny kompetanse i tilbudsstrukturen. Mellom 20-25 lærekontrakter i de to første kullene. Faglig innhold er svært relevant og arbeidslivet gjør seg fortsatt kjent med faget.

Fagene mediedesign, innholdsproduksjon, medieteknikk og IT-utviklerfaget er relativt små fag. Nasjonalt er vg2 medieproduksjon også et programområde med lavt antall elever. Rådet ga også flere innspill i forbindelse med gjennomgang av nye lærefag, som er relevante i vurderingen av fagene. En utfordring for alle de tre mediefagene (mediedesign, innholdsproduksjon og medieteknikk er omstillingene i mediebransjen. Bransjen er inne i en lavkonjunktur med lavere annonseinntekter og omstilling til nye forretningsmodeller. Det er krevende å formidle søkere til læreplass og yrkesfaglig fordypning. I mediebransjen er det svært mange bedrifter som sier opp ansatte og flere bedrifter går konkurs. Arbeidslivet tar godt i mot yrkesbetegnelsene og vi ser at en del nye bedrifter tar inn lærlinger. Skolene jobber med å tilpasse seg de nye læreplanene og fagene utvikles fortsatt i skolene. Elevene oppfattes som kvalifiserte til lære, men lærlingene har en annen kompetanseprofil enn tidligere. Lærebedrifter innen de mer tradisjonelle mediefagene tilpasser seg fortsatt lærlinger med en annen faglig kompetanse. Den relativt store andelen som går fra vg2 medieproduksjon til påbygg tror vi at delvis handler om lavkonjunktoren i bransjen. Det er noe forskjeller mellom privat og offentlig sektor.

Faglig råd ventet at læreplasstilgangen kunne bli utfordrende for IT-utviklerfaget, da det er et nytt og ambisiøst lærefag rettet mot en del av arbeidslivet uten lærlingtradisjon. Formidlingstallene er relativt gode for et nytt fag, og det er positive tilbakemeldinger fra bransjen på lærlingenes faglige nivå. Men rådet erfarer at det er forskjeller mellom skolene, da kvaliteten i opplæringen er nært knyttet til tilgang på lærerkompetanse og utstyr. Det har vært utfordringer med YFF-praksis for korona-kullet, og rådet er kjent med at det fortsatt er en utfordring å få praksisplass for elevene i vg1 og vg2. En relativt stor andel av 1. mars-søkerne valgte å søke seg til IT-driftsfaget. Det forteller at det er flere søkere som ikke får læreplass i IT-utviklerfag, men rådet ser det som positivt at søkerne heller velger å gå IT-driftsfaget fremfor å starte på påbygg. Til forskjell fra IT-driftsfaget er majoriteten av læreplassene i privat sektor, og det blir interessant å se om faget også får et feste i offentlig sektor

Vedtak: FRIM ga tilbakemelding til Udir om utfordringer i små fag.